

OBSAH

Předmluva	5
Základní zásady a úkoly zahraniční politiky SSSR	8

I

ZÁKLADY SOVĚTSKÉ ZAHRA NIČNÍ POLITIKY

1. Dekret o míru	33
2. Deklarace práv pracujícího a vykořisťovaného lidu	35
3. Z rezoluce XX. sjezdu KSSS ke zprávě o činnosti ÚV KSSS	36
4. Z rezoluce XXI. sjezdu KSSS ke zprávě N. S. Chruščova o směrných číslech rozvoje národního hospodářství SSSR na léta 1959—1965	42
5. Z rezoluce XXII. sjezdu KSSS ke zprávě o činnosti ÚV KSSS	46
6. Z programu Komunistické strany Sovětského svazu	51

II

VZTAHY NOVÉHO TYPU V ZAHRA NIČNÍ POLITICE SOVĚTSKÉHO SVAZU

7. Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi ČSR a SSSR	84
8. Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi SSSR a Polskou republikou	86
9. Smlouva o přátelství a vzájemné pomoci mezi SSSR a Mongolskou lidovou republikou	88
10. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi SSSR a Rumunskou lidovou republikou	89
11. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi SSSR a Maďarskou republikou	91
12. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi SSSR a Bulharskou lidovou republikou	93
13. Zpráva o ustavení Rady vzájemné hospodářské pomoci	94
14. Dohoda o hospodářské a kulturní spolupráci mezi SSSR a Korejskou lidově demokratickou republikou	95
15. Navázání diplomatických styků mezi SSSR a Čínskou lidovou republikou	96
16. Pozdravný telegram předsedy rady ministrů SSSR prezidentu Německé demokratické republiky a ministerskému předsedovi Německé demokratické republiky	97
17. Smlouva o přátelství, společenství a vzájemné pomoci mezi SSSR a Čínskou lidovou republikou	98
18. Ze sovětsko-německého komuniké o jednání mezi sovětskou vládou a vládní delegací Německé demokratické republiky	100

19. Ze sovětsko-korejského komuniké o jednání mezi sovětskou vládou a vládní delegací Korejské lidově demokratické republiky	101
20. Prohlášení sovětské vlády o vztazích mezi SSSR a Německou demokratickou republikou	103
21. Rozhodnutí vlády SSSR o vědeckotechnické a výrobní pomoci SSSR jiným státům při rozvoji výzkumů v oblasti mírového využití atomové energie	104
22. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci, podepsaná ve Varšavě	105
23. Ze společného komuniké sovětské vlády a vlády Vietnamské demokratické republiky	108
24. Smlouva o vztazích mezi SSSR a Německou demokratickou republikou	110
25. Dopis náměstka ministra zahraničních věcí SSSR V. A. Zorina ministru zahraničních věcí Německé demokratické republiky Lotharu Bolzovi	112
26. Deklarace vlády SSSR o základech rozvoje a dalšího upevnování přátelství a spolupráce mezi SSSR a ostatními socialistickými státy	113
27. Ze společného prohlášení o jednání mezi delegací ÚV KSSS a vlády SSSR a delegací ÚV PSDS a vlády Polské lidové republiky	115
28. Z prohlášení vládních delegací SSSR a Rumunské lidové republiky o společném jednání	119
29. Ze společného prohlášení vládních delegací SSSR a Německé demokratické republiky	124
30. Ze společné sovětsko-čínské deklarace	130
31. Ze společné československo-sovětské deklarace o návštěvě československé vládní delegace v SSSR	134
32. Z deklarace o jednání vládních delegací SSSR a Bulharské lidové republiky	142
33. Z deklarace vlád SSSR a Maďarské lidové republiky	148
34. Komuniké o poradě představitelů komunistických a dělnických stran členských zemí RVHP v Moskvě	157
35. Ze společného sovětsko-polského prohlášení k pobytu stranické a vládní delegace SSSR v Polské lidové republice	159
36. Ze společného sovětsko-vietnamského komuniké o pobytu vládní delegace VDR v SSSR	166
37. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi SSSR a Korejskou lidově demokratickou republikou	170
38. Z programu Komunistické strany Sovětského svazu	172

III

ÚSILÍ SOVĚTSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY O ZAJIŠTĚNÍ EVROPSKÉ BEZPEČNOSTI A ŘEŠENÍ NĚMECKÉ OTÁZKY

39. Z prohlášení postupimské konference	175
40. O přípravě mírové smlouvy s Německem	180
41. Nóta sovětské vlády vládě Velké Británie proti separátním akcím západních velmocí v německé otázce	181
42. Nóta vlády SSSR vládě USA v otázce Berlína	182
43. Nóta sovětské vlády vládám USA, Velké Británie a Francie k vytvoření separátní bonnské vlády	185
44. Nóta vlády SSSR vládám tří velmocí o svolání Rady čtyř ministrů	

zahraničních věcí k projednání otázky plnění Postupimské dohody o demilitarizaci Německa	188
45. Návrh sovětské vlády na mírovou smlouvu s Německem	190
46. Nóta vlády SSSR vládám tří západních mocností	192
47. Nóta sovětské vlády vládám Francie, Velké Británie a USA k německé otázce	196
<i>Návrhy SSSR na zajištění evropské bezpečnosti a mírové řešení německé otázky předložené na berlínské konferenci ministrů zahraničních věcí čtyř velmocí</i>	
48. A: Návrh na mírovou smlouvu s Německem	201
49. B: O přípravě mírové smlouvy s Německem a svolání mírové konference o německé mírové smlouvě	203
50. C: Návrh na vytvoření prozatímní celoněmecké vlády a provedení svobodných celoněmeckých voleb	204
51. D: O zajištění bezpečnosti v Evropě	205
52. Nóta sovětské vlády vládám Francie, Velké Británie a USA	208
53. Nóta sovětské vlády francouzské vládě	211
54. Prohlášení sovětské vlády o německé otázce	214
55. Výnos presidia Nejvyššího sovětu SSSR o zastavení válečného stavu mezi SSSR a Německem	217
56. Nóta vlády SSSR vládě USA o svolání konference čtyř mocností za účasti Rakouska	218
<i>Návrhy vlády SSSR předložené na ženevské konferenci šéfů vlád čtyř mocností</i>	
57. A: Celoevropská smlouva o kolektivní bezpečnosti v Evropě	219
58. B: Základní zásady smlouvy mezi současnými seskupeními států v Evropě	221
59. Ze závěrečného komuniké o výsledcích rozhovorů mezi vládními delegacemi SSSR a Německé spolkové republiky	222
<i>Návrhy vlády SSSR na ženevské konferenci ministrů zahraničních věcí tří velmocí</i>	
60. A: Návrh na vytvoření Celoněmecké rady	223
61. B: Hlavní zásady smlouvy mezi existujícími seskupeními států v Evropě	224
62. Uznání neutrality Rakouska Sovětským svazem	225
63. Nóta sovětské vlády vládě NSR o atomovém vyzbrojování NSR	225
64. Prohlášení sovětské vlády o otázce vytvoření pásma ve střední Evropě, ve kterém by nebyly vyráběny a rozmisťovány atomové a vodíkové zbraně	229
65. Sovětský návrh smlouvy o přátelství a spolupráci evropských států	231
66. Nóta vlády SSSR vládám USA, Velké Británie a Francie o berlínské otázce	234
67. Návrh vlády SSSR na uzavření mírové smlouvy s Německem	247
68. Komuniké ženevské konference ministrů zahraničních věcí čtyř velmocí	259
69. Nóta sovětské vlády vládě USA o její odpovědnosti za atomové vyzbrojování NSR	260

70. Memorandum k uzavření mírové smlouvy s Německem a vyřešení otázky západního Berlína na tomto základě, předložené N. S. Chruščovem na setkání s J. Kennedym ve Vídni	262
71. Nóta sovětské vlády vládám USA, Velké Británie a Francie	265
72. Nóta sovětské vlády vládě USA	274

IV

VZTAHY K MĚNĚ VYVINUTÝM ZEMÍM A BOJ PROTI IMPERIALISTICKÉ AGRESI VŮČI TĚMTO ZEMÍM V SOVĚTSKÉ ZAHRA- NIČNÍ POLITICE

73. Nóta vlády SSSR vládě Egypta k návrhům vlád USA, Velké Británie, Francie a Turecka na vytvoření tzv. středovýchodního velitelství	279
74. Z projevu A. A. Gromyka v OSN o otázce hospodářského vývoje méně vyvinutých zemí	281
75. Prohlášení náměstka ministra zahraničních věcí SSSR V. V. Kuzněčova o konferenci asijských a afrických zemí v Bandungu	282
76. Společné prohlášení předsedy rady ministrů SSSR a indického ministerského předsedy	283
77. Usnesení Nejvyššího sovětu SSSR o výsledcích cesty vládní delegace SSSR do Indie, Barmy a Afghánistánu	286
78. Prohlášení sovětské vlády o nutnosti mírově řešit suezskou otázku	288
79. Prohlášení sovětské vlády k ozbrojené agresi proti Egyptu	293
80. Poselství předsedy rady ministrů SSSR ministerskému předsedovi Velké Británie	294
81. Prohlášení TASS k tzv. Eisenhowerově doktríně	296
82. Návrh hlavních zásad deklarace vlád SSSR, USA, Velké Británie a Francie k otázce míru a bezpečnosti na Blízkém a Středním východě a nevměšování do vnitřních záležitostí zemí této oblasti	299
83. Z prohlášení TASS o agresivních přípravách USA proti Sýrii	301
84. Prohlášení vlády SSSR proti vměšování do vnitřních záležitostí Indonésie	307
85. Prohlášení sovětské vlády k agresi USA a Velké Británie na Blízkém a Středním východě	310
86. Prohlášení TASS k zasedání rady SEATO	312
87. Společné sovětsko-kubánské komuniké o pobytu prvního náměstka předsedy rady ministrů SSSR A. I. Mikojana na Kubě	314
88. Společné sovětsko-indické komuniké o pobytu předsedy rady ministrů SSSR N. S. Chruščova v Indické republice	315
89. Společné sovětsko-barmské komuniké o pobytu N. S. Chruščova v Barmě	318
90. Společné sovětsko-indonéské prohlášení o pobytu N. S. Chruščova v Indonésii	319
91. Společné sovětsko-afghánské komuniké o pobytu N. S. Chruščova v Afghánistánu	323
92. Prohlášení TASS k Monroeově doktríně	326
93. Poselství N. S. Chruščova konferenci nezávislých afrických států v Leopoldvillu	330
94. Deklarace o poskytnutí nezávislosti koloniálním zemím a národům	331
95. Společné sovětsko-kambodžské komuniké	340
96. Společné sovětsko-guinejské komuniké	343
97. Společné sovětsko-ghanské prohlášení	346

98. Poselství předsedy rady ministrů SSSR N. S. Chruščova prezidentu USA J. Kennedymu	347
99. Poselství předsedy rady ministrů SSSR N. S. Chruščova prezidentu USA J. Kennedymu	348
100. Ze společného sovětsko-laoského komuniké	353
101. Prohlášení sovětské vlády o situaci v Angole	355
102. Ze společného sovětsko-somálského komuniké	358
103. Ze společného sovětsko-indonéského komuniké o pobytu presidenta Sukarna v SSSR	361
104. Poselství N. S. Chruščova brazilskému prezidentu J. Quadrosovi	363
105. Ze společného sovětsko-súdánského komuniké	364
106. Prohlášení TASS o agresivních plánech CENTO	367
107. Ze společného sovětsko-kubánského komuniké	371
108. Poselství N. S. Chruščova prezidentu Tuniské republiky H. Burgibovi	375
109. Poselství N. S. Chruščova předsedovi prozatímní vlády Alžírské republiky Júsufo Ben Cheddovi	376

V

ÚSILÍ SOVĚTSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY O ZAJIŠTĚNÍ VŠEOBECNÉHO A ÚPLNÉHO ODZBROJENÍ

110. Snížení zbrojení (Návrh rezoluce I. valného shromáždění OSN)	377
111. Odvrátit hrozbu nové války a upevnit mír a bezpečnost národů (Návrh deklarace V. valného shromáždění OSN)	377
112. Snížení výzbroje, zákaz atomových zbraní a odvrácení nebezpečí nové války (Návrh rezoluce X. valného shromáždění OSN, předložený v podvýboru Komise pro odzbrojení)	379
113. Provolání Nejvyššího sovětu SSSR k parlamentům všech zemí světa o odzbrojení	387
114. Memorandum vlády SSSR vládě Japonska	389
115. Prohlášení delegace SSSR delegacím XII. zasedání Valného shromáždění OSN	390
116. Usnesení Nejvyššího sovětu SSSR o jednostranném zastavení pokusů s atomovými a vodíkovými zbraněmi v SSSR	391
117. Opatření v oblasti odzbrojení (Memorandum předložené XIII. valnému shromáždění OSN)	392
118. Prohlášení vlády SSSR k otázce zastavení zkoušek atomových a vodíkových zbraní	400
119. Prohlášení sovětské vlády o opatřeních k odvrácení nenadálého útoku	405
120. Všeobecné a úplné odzbrojení (Deklarace předložená XIV. valnému shromáždění OSN)	412
121. Zákon o snížení stavu ozbrojených sil SSSR	422
122. Prohlášení TASS k výbuchu francouzské atomové pumy na Saháři	423
123. Pozdravné poselství N. S. Chruščova ženevskému Výboru deseti pro odzbrojení	424
124. Návrh na základní ustanovení smlouvy o všeobecném a úplném odzbrojení, zaslaný vládou SSSR vládám všech států členů i nečlenů OSN	425
125. Prohlášení sovětské delegace na zasedání Výboru deseti zemí pro odzbrojení	433
126. Memorandum sovětské vlády k předložení otázky odzbrojení XV. zasedání VS OSN	436

127. Deklarace vlády SSSR o odzbrojení předložená XV. zasedání VS OSN	438
128. Základní ustanovení smlouvy o všeobecném a úplném odzbrojení	447
129. Memorandum k zastavení pokusů s atomovými a vodíkovými zbraněmi předložené N. S. Chruščovem na setkání s J. Kennedym ve Vídni	462
130. Nóta sovětské vlády vládě USA k jednání o zastavení pokusů s jadernými zbraněmi	466
131. Prohlášení sovětské vlády o obnově pokusů s jadernými zbraněmi	463
132. Zpráva vlády SSSR o sovětsko-americkém jednání o odzbrojení	473
133. Prohlášení sovětské vlády k obnovenému jednání o zákazu pokusů s jadernými zbraněmi	482

VI

ÚSILÍ SOVĚTSKÉ ZAHRANIČNÍ POLITIKY O ZAJIŠTĚNÍ MÍROVÉHO SOUŽITÍ A LIKVIDACI OHNISEK VÁLKY

134. Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi SSSR a Finskou republikou	487
135. Prohlášení vlády SSSR k otázce sovětsko-amerických vztahů	489
136. Memorandum vlády SSSR o Severoatlantickém paktu	491
137. Protest vlády SSSR proti americké agresi v Koreji	495
138. Zákon na ochranu míru	496
139. Z nóty vlády SSSR vládě Spojených států o mírové smlouvě s Japonskem	496
140. Poselství předsedy presidia Nejvyššího sovětu SSSR N. M. Švernika prezidentu USA H. Trumanovi	498
141. O opatřeních proti hrozbě nové světové války a k upevnění míru a přátelství mezi národy	499
142. Prohlášení vlády SSSR o ženevské konferenci	500
143. Deklarace Nejvyššího sovětu SSSR	502
144. Z deklarace vlády SSSR a vlády Federativní lidové republiky Jugoslávie	503
145. Usnesení Nejvyššího sovětu SSSR o zprávě předsedy rady ministrů SSSR o výsledcích ženevské konference šéfů vlád čtyř mocností	506
146. Dohoda mezi SSSR a Finskou republikou, podle níž se Sovětský svaz vzdává práv na používání území Porkkala-Udd pro vojenskou námořní základnu a odvolává z tohoto území sovětské ozbrojené síly	508
147. Poselství předsedy rady ministrů SSSR prezidentu USA	510
148. Prohlášení o jednání mezi delegacemi SSSR a Velké Británie	514
149. Z prohlášení o jednání mezi delegacemi SSSR a Francouzské republiky	517
150. Ze společného prohlášení SSSR a Japonska	521
151. Deklarace o mírovém soužití států (Návrh sovětské vlády na XII. zasedání VS OSN)	523
152. Provolání Nejvyššího sovětu SSSR ke všem pracujícím, politickým a veřejným pracovníkům, vědeckým a kulturním představitelům, parlamentům a vládám všech zemí světa	524
153. Návrhy vlády SSSR na zmírnění mezinárodního napětí	526
154. Dopis ÚV KSSS řídicímu výboru sociálně demokratické strany Francie	534
155. Z prohlášení vlády SSSR vládě Itálie	537
156. Poselství předsedy rady ministrů SSSR N. S. Chruščova prezidentu USA D. Eisenhowerovi	539

157. Návrh smlouvy o neútočení mezi SSSR a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irsku	547
158. Prohlášení vlády SSSR k 10. výročí NATO	558
159. Prohlášení TASS k nepřátelskému postoji státního departmentu USA k rozvoji obchodních styků s SSSR	555
160. Závěrečné komuniké z jednání N. S. Chruščova s D. Eisenhowerem	557
161. Sovětsko-francouzské komuniké o výsledcích jednání N. S. Chruščova s Charlesem de Gaullem	558
162. Memorandum vlády SSSR k XV. zasedání Hospodářské komise OSN pro Evropu	560
163. Memorandum sovětské vlády předsedovi Rady bezpečnosti OSN	562
164. Ze společného sovětsko-rakouského komuniké	565
165. Společné sovětsko-finské komuniké	567
166. Telegram N. S. Chruščova Johnu F. Kennedymu	569
167. Prohlášení sovětské vlády turecké vládě	570
168. Závěrečné komuniké o rozhovorech N. S. Chruščova a J. Kennedyho ve Vídni	571
169. Provolání ústředního výboru KSSS, presidia Nejvyššího sovětu SSSR a vlády SSSR	572
170. Projev A. I. Mikojana při příležitosti pobytu na sovětské průmyslové výstavě v Japonsku	573
171. Odpověď N. S. Chruščova D. Néhrúovi na dopis konference šefů vlád 25 nezúčastněných zemí	576
172. Z projevu N. S. Chruščova na XXII. sjezdu KSSS	580
Věcný rejstřík	587